

روش نقد

نقد مکتب‌ها: آرمان آزادی

علی صفایی جایی (عین. صاد)

www.ketab.ir

صفایای حائری (عین-صاد) ۱۳۳۳-۱۳۷۸
ارزسری روشن‌ها، روشن‌ها، روشن‌ها / علی صفایای حائری (عین-صاد)

سرشناسه:
عنوان و نام پدیدآور:
مشخصات نشر:
مشخصات ظاهری:
وضعیت فهرست‌نویسی:
موضوع:
موضوع:
رده بندی کنگره:
رده بندی دیویی:
شماره کتابشناسی ملی:
شابک:

قم: انتشارات لیلة القدر، ۱۳۹۹
ص ۷۲
فیبیا
نقد مکتب‌ها - آرمان‌ها: آزادی
نقد ادبی
PN ۸۱ / ص ۷۹
۸۰ / ۹۵
م ۸۱ - ۱۶۷۲۱
۹۷۸-۹۶۴-۷۸۰۳-۰۴-۵

روش نقد/نقد مکتب‌ها: آرمان آزادی

علی صفایای حائری (عین-صاد)

- چاپ نهم: ۱۴۰۱
- چاپ: عمران
- شمارگان: ۱۰۰۰
- تلفن مرکز فروش: ۰۲۵-۳۷۷۱۲۳۲۸ / ۰۲۲-۹۱۲۷۴۶۱۰۲۲
- همه حقوق این اثر متعلق به ناشر است

انتشارات لیلة القدر
۰۲۵-۳۷۷۱۲۳۲۸

انتشارات ذکرآ
۰۲۱-۸۶۰۴۵۷۸۰

فهرست

۷	پیش درآمد
۱۱	آرمان ها
۱۹	آزادی
۲۱	تاریخ آزادی
۲۳	گام های آزادی
۲۵	شکل های آزادی
۲۵	آزادی از جبرها
۲۷	مداوا، نه مجازات
۲۸	آزادی از اسارت ها
۳۵	آزادی از آزادی
۳۷	عوامل آزادی
۳۷	آزادی از جبرها
۴۵	آزادی از اسارت ها
۵۰	آزادی از اسارت ها
۵۹	نقش آزادی

پیش درآمد

با نقد مکتب‌ها، به وسایلی نیازها، طرح کلی، نقش تاریخی، اثر عملی، به نقد مکتب‌ها از راه آرمان‌ها رو می‌آوریم.

این نقد را وسیع و گسترده دنبال می‌کنیم. از آزادی، از آگاهی و عرفان، از تکامل و از رشد، توضیح و تحلیل بیشتری می‌آوریم.

از آرمان‌هایی؛ مثل لذت، ثروت، قدرت، شهرت و رفاه و عدالت در ضمن بحث آزادی، سخن رفته، که چگونه آزادی در شکل‌های پیچیده‌اش بر روی اینها اثر می‌گذارد و در اینها نقش اجرا می‌نماید.

انسان پس از بازی‌ها (لعب) و سرگرمی‌ها (لهو) به زینت‌ها و جلوه‌ها روی می‌آورد و به همین‌ها افتخار می‌کند، حتی به این که همسایه‌ی ما، یکی از دوستان ما، پسر یکی از آشنایان ما، فلان و بیسار و بهمان و به میدان است... آنگاه نوبت ثروت اندوزی و ریاست طلبی می‌رسد (تکاثر)

در این مرحله، تجاوزها و زیاده طلبی یک دسته، به فقر و نداری و بهره برداری از نذارهای مستضعف می‌انجامد و همراه ظلم و فقر و در زیر فشارهاست که آزادی و عدالت و رفاه، جان می‌گیرد و با هر سلول سلول مستضعف‌ها مفهوم می‌شود.

آزادی در مفهوم وسیعش، بر روی این آزادی از زنجیرهای ستم و بهره برداری و استخفاف (پوک کردن) و استضعاف اثر می‌گذارد. این آزاده‌ها هستند که عدالت را تا سر حد قسط و مواسات و ایثار، راه می‌برند و رفاهی را در این جو، بارور می‌کنند که به اسراف و تجمل دست نمی‌دهد.

این آزادی عظیم، نیاز انسان است و خواسته‌ی اوست. و این آزادی، در ترکیب ما، در ساخت ما ریشه دارد و بیرون از ما نیست که با دستور به ما بدهند و یا از ما بگیرند. این ماییم که آزادانه می‌توانیم بردگی را نخواهیم و یا زنجیرها را پاره کنیم. برای این آزادی وسیع، انسان گام‌هایی برداشته. مکتب‌های سیاسی و انقلابی و عرفانی را همراه علوم آزادی بخش، طرح ریخته است. با تحلیل آزادی، می‌توان این مکتب‌های انسان دوست و طرفدار آزادی را نقد زد که چگونه شکل‌های پیچیده‌ی آزادی را تحلیل کرده‌اند و چگونه عامل‌های آزادی بخش را توضیح داده‌اند. و چگونه از نقش‌ها و نتیجه‌های آزادی پرده برداشته‌اند. آیا در حد نفی زنجیرها و کج دهنی به آنها مانده‌اند و با ولنگاری و هییی گری گره خورده‌اند و یا برای

شکستن زنجیرها طرح و کادر و سازمانی راه انداخته‌اند و گامی برداشته‌اند؟ و این گام را به سوی چه شکلی از آزادی و چه قله‌ای از آن بلند کرده‌اند.

در این نوشته پس از توجه به آرمان‌ها و طرح ریزی آن‌ها، به نیازها و پایه‌هایی که آرمان‌ها بر آن استوار می‌شوند، اشاره شده که رفاه و عدالت به بیشتر از غریزه نیاز ندارند و آگاهی و تکامل به زیاده‌تر از فکر و عقل، در حالی که بیشتر از تکامل به بیشتر از غریزه و فکر و عقل نیاز دارد.

آنگاه از مفهوم آزادی، تاریخ کوتاهی از آزادی خواهی و گام‌های انسان برای رسیدن به آزادی، از شکل‌ها و عامل‌ها و نقش‌های آزادی توضیحاتی آمده است.

این نوشته، این بحث‌ها و توضیح‌ها، اگر بتواند دیوارهایی را که بر دور مفهوم آزادی کشیده‌اند بردارد، گامکی برداشته است. آنجا که آزاده‌ها را نمی‌خواهیم از زندان‌ها رها کنیم، چرا دیگر مفهوم آزادی را در حصار زندان‌ها بگذاریم.